

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 234/03-9

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 10. decembra 2003 predbežne prerokoval sťažnosť Vlasty Kikušovej, bytom Pezinok, Kpt. Jaroša 1, zastúpenej advokátkou JUDr. Ivetou Balalovou, Bratislava, Ružová dolina 10, ktorou namieta porušenie jej základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov a práva na spravodlivé prejednanie jej záležitosti postupom Okresného súdu Dunajská Streda v konaní vedenom pod sp. zn. 8 C 6/96 a jeho rozsudkom sp. zn. 8 C 6/96 z 22. februára 2001 v spojení s postupom Krajského súdu v Trnave v konaní vedenom pod sp. zn. 9 Co 356/01 a jeho rozsudkom sp. zn. 9 Co 356/01 z 18. septembra 2001, za účasti Okresného súdu Dunajská Streda a Krajského súdu v Trnave, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Vlasty Kikušovej o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 19. novembra 2003 doručená sťažnosť Vlasty Kikušovej, bytom Pezinok, Kpt. Jaroša 1 (ďalej len

„sťažovateľka“), ktorou namieta porušenie jej základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov a práva na spravodlivé prejednanie jej záležitosti postupom Okresného súdu Dunajská Streda (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 8 C 6/96 a jeho rozsudkom sp. zn. 8 C 6/96 z 22. februára 2001 v spojení s postupom Krajského súdu v Trnave (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 9 Co 356/01 a jeho rozsudkom sp. zn. 9 Co 356/01 z 18. septembra 2001.

Zo sťažnosti a príloh, ktoré k nej boli doložené, vyplynulo, že okresný súd rozsudkom sp. zn. 8 C 6/96 zamietol žalobu sťažovateľky, ktorou sa domáhala zaplatenia sumy 1 480 808 Sk s príslušenstvom z titulu vydania majetkového podielu v Poľnohospodárskom družstve Orechová Potôň. Krajský súd rozsudkom sp. zn. 9 Co 356/01 z 18. septembra 2001 rozsudok okresného súdu potvrdil.

Proti rozsudku krajského súdu podala sťažovateľka dovolanie, na čo ju okresný súd vyzval nadväzne na zaplatenie súdneho poplatku za dovolanie v sume 2 000 Sk, ktorý v určenej lehote zaplatila. Spis bol zaslaný Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky, ktorý ho vrátil okresnému súdu s tým, že súdny poplatok nebol uhradený v správnej výške, keďže jeho základom má byť cena nároku uplatňovaného v dovolacom konaní. Okresný súd preto zaslal sťažovateľke ďalšiu výzvu na doplatenie súdneho poplatku v sume 146 080 Sk. Sťažovateľka oznámila okresnému súdu odmietavé stanovisko k doplateniu súdneho poplatku tvrdiac, že podľa § 20 zákona č. 229/1991 Zb. o úprave vlastníckych vzťahov k pôde a inému poľnohospodárskemu majetku v znení neskorších predpisov je toto konanie od poplatku oslobodené. Pretože sťažovateľka nesplnila poplatkovú povinnosť, okresný súd v súlade s § 10 ods. 2 zákona Slovenskej národnej rady č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov v znení neskorších predpisov dovolacie konanie uznesením sp. zn. 8 C 6/96 z 27. septembra 2002 zastavil.

Sťažovateľka v sťažnosti zotrvala na názore, že mala byť v dovolacom konaní oslobodená od súdnych poplatkov uvádzajúc, že „*V zmysle zák. č. 71/1992 Z. z. o súdnych poplatkoch je od poplatku oslobodený navrhovateľ v konaní podľa zák. č. 87/1991 o mimosúdnych rehabilitáciách v znení neskorších predpisov a v ďalších konaniach, ak to*

ustanovujú osobitné predpisy. Zákonodarca tu uviedol zák. č. 229/1991 Zb. o úprave vlastníckych vzťahov k pôde a inému poľnohospodárskemu majetku, ale samozrejme sem patrí aj zákon č. 42/1992 Zb“.

Čo sa týka namietaného porušenia práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov, sťažovateľka poukázala na to, že „...podala návrh na súd dňa 8. 1. 1996. Súd nekonal plynule a bez prietáhov, lebo právoplatne bolo rozhodnuté až koncom roku 2001. To znamená, že súdy zamietli návrh, ktorý vraj bol nedôvodný až po 5 rokoch od jeho podania“. Na základe toho dospela sťažovateľka k názoru, že v jej prípade „...súdy nekonali bez prietáhov. V konaní boli prietahy zapríčinené súdmi, čo je jednoznačne preukázateľné zo súdneho spisu. Ak boli súdy presvedčené, že navrhovateľka nemá nárok na vydanie majetkových podielov, tak o tom mali rozhodnúť už v roku 1996, najneskôr 1997. To sa však nestalo, ale ich vinou sa konanie preťahovalo na 6 rokov a samozrejme bola navrhovateľka v neistote a narastali zbytočne trovy konania“. Z toho dôvodu sa sťažovateľka domáha priznania primeraného finančného zadosťučinenia, ale bez toho, aby uviedla rozsah, ktorý požaduje.

K namietanému porušeniu jej ďalších práv sťažovateľka uviedla, že sa „...týka jej základných práv a to najmä práva na zákonné a spravodlivé rozhodnutie súdu, vydané v zmysle platných právnych predpisov. V tomto prípade sa tak nestalo, lebo rozhodnutia ako prvostupňového, tak aj druhostupňového súdu boli protiprávne a boli vydané v rozpore s platnými zákonmi. Preto žiadam Ústavný súd, aby rozhodol, že právoplatným rozsudkom Okresného súdu bol porušený zákon a práva navrhovateľky a zrušil toto rozhodnutie. V prípade zastavenia konania pre nezaplatenie súdneho poplatku za dovolanie bolo tiež rozhodnuté protizákonne, lebo navrhovateľka bola oslobodená od platenia súdneho poplatku, čo sme už vyššie rozpísali. Navrhovateľka požiadala aj o oslobodenie od platenia súdneho poplatku, pokiaľ by súdy napriek jej presvedčeniu rozhodli tak, že nie je oslobodená od platenia súdneho poplatku. Tu taktiež Krajský súd v Trnave porušil zákon a práva navrhovateľky, lebo o tomto nerozhodol a nezdôvodnil svoje rozhodnutie v zmysle platných zákonov. Preto žiadame aj v tejto časti ÚS SR republiky, aby zrušil rozhodnutie o zastavení dovolacieho konania pre jeho nezákonnosť“.

Ústavný súd 8. decembra 2003 na okresnom súde zistil, že rozsudok okresného súdu sp. zn. 8 C 6/96 z 22. januára 2001 v spojení s rozsudkom krajského súdu sp. zn. 9 Co 356/01 z 18. septembra 2001 nadobudol právoplatnosť 28. novembra 2001.

II.

Ústavný súd je podľa čl. 127 ods. 1 ústavy oprávnený konať o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podmienky konania o sťažnostiach sú upravené v ustanoveniach § 20 ods. 1 a § 49 až 56 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“), pričom nesplnenie všeobecnej alebo osobitnej podmienky je dôvodom na odmietnutie sťažnosti podľa § 25 ods. 2 citovaného zákona. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy zjavne neopodstatnené alebo podané oneskorene môže ústavný súd po predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania.

Ústavný súd predbežne prerokoval sťažnosť sťažovateľky a skúmal, či neexistujú dôvody na jej odmietnutie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

1. Pokiaľ ide o tú časť sťažnosti, ktorou sťažovateľka namieta porušenie jej práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov a práva na spravodlivé prejednanie jej záležitosti postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 8 C 6/96 a jeho rozsudkom sp. zn. 8 C 6/96 z 22. februára 2001 v spojení s postupom krajského súdu

v konaní vedenom pod sp. zn. 9 Co 356/01 a jeho rozsudkom sp. zn. 9 Co 356/01 z 18. septembra 2001, ústavný súd prihliadol na to, že označené konania boli právoplatne skončené 28. novembra 2001, keď bol sťažovateľke doručený rozsudok krajského súdu, ktorým rozhodol o jej odvolaní tak, že napadnutý rozsudok okresného súdu potvrdil.

Jednou zo zákonných podmienok prijatia sťažnosti na ďalšie konanie je jej podanie v lehote ustanovenej v § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde. Táto lehota je dvojmesačná a začína plynúť od právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu, pričom pri opatrení alebo inom zásahu sa počíta odo dňa, keď sa sťažovateľ mohol o opatrení alebo inom zásahu dozvedieť. Nedodržanie tejto lehoty je zákonom ustanoveným dôvodom na odmietnutie sťažnosti ako oneskorene podanej (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde). V prípade podania sťažnosti po uplynutí zákonom ustanovenej lehoty neumožňuje zákon o ústavnom súde zmeškanie tejto lehoty odpustiť, pretože to kogentné ustanovenie § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde neumožňuje.

Ústavný súd pri svojej rozhodovacej činnosti opakovane vyslovil právny názor, že sťažnosť podľa čl. 127 ústavy nemožno považovať za časovo neobmedzený právny prostriedok ochrany základných práv alebo slobôd (napr. I. ÚS 33/02, II. ÚS 29/02, III. ÚS 55/02, III. ÚS 108/02).

Ústavný súd preto so zreteľom na skutočnosť, že rozhodnutie vo veci samej v napadnutom konaní nadobudlo právoplatnosť 28. novembra 2001, t. j. takmer dva roky pred doručením sťažnosti ústavnému súde, dospel k záveru, že sťažnosť bola podaná oneskorene, a odmietol ju podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde už po jej predbežnom prerokovaní.

2. Sťažovateľka namietala, že jej označené práva boli porušené aj uznesením okresného súdu sp. zn. 8 C 6/96 z 27. septembra 2002, ktorým bolo pre nezaplatenie súdneho poplatku zastavené dovolacie konanie začaté na základe ňou podaného dovolania proti rozsudku krajského súdu sp. zn. 9 Co 356/01 z 18. septembra 2001. Toto uznesenie nadobudlo právoplatnosť 18. septembra 2003.

Z poučenia napadnutého uznesenia vyplýva, že proti nemu bolo možné podať odvolanie do 15 dní od jeho doručenia krajskému súdu. Ústavný súd zistil, že sťažovateľka túto možnosť nevyužila a sťažovateľka to ani netvrdila.

Podľa čl. 127 ods. 1 i. f. ústavy a § 49 zákona o ústavnom súde je daná právomoc ústavného súdu chrániť základné práva a slobody len vtedy, ak o tejto ochrane nerozhoduje iný súd. Ústavný súd je preto v súlade so svojou právomocou oprávnený chrániť základné práva a slobody fyzických osôb alebo právnických osôb len vtedy, ak o takej ochrane nerozhoduje žiaden iný súd, alebo tiež v prípade, ak základné práva alebo slobody porušil všeobecný súd svojím rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom a toto rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah súvisí s právom na súdnu ochranu a princípmi spravodlivého súdneho procesu, pričom neexistuje zákonná možnosť nápravy takeého porušenia v konaní pred všeobecnými súdmi.

Podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde nie je sťažnosť prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv a slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je oprávnený podľa osobitných predpisov.

Ústavný súd zotrváva v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (napr. I. ÚS 1/97, I. ÚS 49/98, III. ÚS 17/02) na tom, že sťažovateľ je pred podaním sťažnosti ústavnému súdu povinný vyčerpať všetky právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je oprávnený podľa osobitných predpisov.

Keďže v danom prípade sťažovateľka uvedeným spôsobom nepostupovala, ústavný súd dospel k záveru, že jej sťažnosť v časti smerujúcej proti uzneseniu okresného súdu sp. zn. 8 C 6/96 z 27. septembra 2002 nie je pre nevyčerpanie dostupných a účinných právnych prostriedkov ochrany jej základných práv prípustná, a preto o nej rozhodol tak,

že ju podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol pre nedostatok právomoci (čl. 127 ods. 1 ústavy).

Ďalšími procesnými návrhmi sa z tohto dôvodu už ústavný súd nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 10. decembra 2003